

E s i p u h e

Torinon käärinliina on ollut vahvasti esillä kansainvälisessä julkisuudessa, vaikka Suomessa siitä on keskusteltu vain satunnaisesti viime vuosikymmenten aikana. Syyt maailmalla esiintyvään kiinnostukseen selviävät tästä dosentti Juha Hiltusen kirjasta. Nyt on myös suomenkielisen lukijan ja julkisuuden ulottuvilla teos, joka antaa seikkaperäistä ja punnittu tietoa tämän tekstiilin vaiheista, sen monitieteellisen ja laajan kansainvälisen tutkimuksen tuloksista ja siinä olevasta ihmeellisestä kuvasta.

Oma mielenkiintoni käärinliinaa koskevaan tutkimukseen heräsi ulkopuolisesta virikkeestä. Göttingeniläisen vuokraemäntäni poika antoi minulle lastulevyille liimatun Torinon liinan kasvokuvan. Se tapahtui alkutalvesta 1985. Ripustin saamani lahjan rukousalttarini tauluksi ja katselin sitä päivittäisissä mietiskelyhetkissäni. Näin alkoi seurustelu näiden ihmeellisten kasvojen kanssa.

Silloin en vielä tiennyt juuri mitään Torinon liinasta ja sen kokovartalokuvasta. Pidin tekstiiliä yhtenä katolisen pyhänjäännöshurskauden muotona.. Päivittäinen seurustelu kasvokuvan kanssa synnytti minussa halun perehtyä asiaan paremmin.

Torinon liinan kasvoissa on nimittäin jotain hyvin puhuttelevaa. Niistä säteilee ihmeellinen rauha, arvokkuus ja päättäväisyys. Vihasta, tuskasta ja katkeruudesta ei ole merkkiäkään. Kuva kertoo hirmuisesta kärsimyksestä: verivalumia otsalla, hiuksissa, nenä on murskattu, poski on paisunut - kasvoja on tietoisesti runneltu, suorastaan rusikoitu. Tästä huolimatta niiden ilme on levollinen, on kuin kuvattu nukkuisi ja olisi silti jotenkin valveilla. Juha Hiltunen on osuvasti luonnehtinut kuvan yleisvaikutelmaa useissa kirjansa luvuissa ja samoin sen monia erikoispiirteitä uusimpien tutkimusten valossa.

Ryhdyin seuraamaan Torinon liinan tutkimusta, joka vuonna 1978 tapahtuneen uudelleen kuvauksen jälkeen laajeni nopeasti monitieteelliseksi, kansainväliseksi tutkimushankkeeksi. Sille ei lajissaan ole mitään vertailukohtaa koko tieteen historiassa. Niinpä – kuten Hiltunen eri yhteyksissä toteaa – tämä liina on epäilemättä tarkemmin tutkittu yksittäinen tekstiili kuin mikään muu ihmiskäden taidon tuote eli artefakti koko maailmassa.

Käsittelin tätä aihetta eräillä luennoillani yliopistossani Göttingenissä ja pidin siitä opiskelijoille myös seminaarin. Suomessa olen pitänyt Torinon käärinliinasta esitelmiä 1990-luvun puolivälistä lähtien. Luulin olevani ainoa henkilö koko maassa, joka oli kiinnostunut tämän aiheen tieteellisestä tutkimuksesta.

Muutamia vuosia sitten internetistä osui silmiini silloin minulle vielä tuntemattoman dosentti Juha Hiltusen artikkeli Torinon liinasta. Niinpä sitten olimmekin yhteydessä toisiimme, ja etenkin tämän kirjahankkeen yhteydessä vuorovaikutuksemme on tiivistynyt tutkimuskumppanuudeksi.

Dosentti Hiltunen on paneutunut tähän aiheeseen tavattoman tarmokkaasti. Ilman tarmoa, suorastaan nuorekasta intohimoa kirja ei olisi syntynyt. Tekijä on ensinnäkin joutunut verrattain lyhyessä ajassa käymään läpi valtavan aineiston. Jo useita vuosia sitten eräs opiskelija ilmoitti minulle opinnäytetyönsä tuloksena, että yksin internetissä oleva aineisto oli jo silloin paisunut puoleen miljoonaan painosivuun. Tämän lisäksi tulevat sadat yksittäiset kirjamuotoiset julkaisut eri kielillä. Tuoreimman tutkimusten tasolla pysyminen edellyttää nyt jo täysipäivästä ahertamista sen parissa. Yksin Torinon liinan vaiheisiin liittyy satamäärin historiallisia asiakirjoja, joiden tarkka seulonta alkuperäislähteiden tasolla on tuskin enää mahdollista kenellekään yksin. Hankalin ongelma yleiskatsauksen kirjoittajalle on mielestäni kansainvälisen tutkimusrintaman monitieteellisyys. Olisi kyettävä ymmärtämään ja arvioimaan liki kuudenkymmenen erityistieteen

alalle ominaisia tutkimustuloksia. Se ymmärrettävästi edellyttää korkeatasoista akateemista perehtyneisyyttä. Tällaisen aineiston läpikäyminen ja tulosten koetteleminen vaatii paljon aikaa, sitkeyttä ja henkistä hikoilua. Tätä kaikkea on Juha Hiltunen kokenut kirjoitustyössään, jota olen voinut seurata läheltä. Hän on mielestäni onnistunut tässä lähes ylivoimaisessa tehtävässä, johon itse en uskaltanut ryhtyä monelta taholta tulleista rohkaisuista huolimatta.

On luonnollista, että Torinon liinan kahden vuosituhannen historiassa on runsaasti vaihteita, joissa usein vähäisten tai kokonaan puuttuvien lähteiden vuoksi voidaan esittää erilaisia tulkintoja ja hypoteeseja. Joissakin kohdin olisin itse arvioinut niitä epäilemättä eri tavoin kuin kirjan tekijä. Tällainen ei tietenkään vähennä Juha Hiltusen painotusten arvoa, pikemminkin se kutsuu syventyvään pohdintaan ja tutkimukseen. Olen hyvilläni siitä, että hän on saanut kirjan valmiiksi uupumattoman aherruksensa tuloksena ja suosittelen sitä mielelläni. Nyt on suomalaisen lukijan saatavilla teos, joka sisältönsä runsaudessa ja monipuolisuudessa hakee vertaistaan myös muilla kielillä.

Jouko N. Martikainen
Itämaisen kirkkohistorian professori em.
Univesität Göttingen, Saksa